

Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuden toimintasuunnitelma 2024

Kuvaus toiminnasta

Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuden tavoitteena on toteuttaa korkeatasoisia ja laadukkaita kasvatusta ja opetuspalveluja kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian sekä pormestariohjelman mukaisesti. Laadukkaan kasvatuksen perustana on henkilöstö, joten sen osaamista vahvistetaan ja osaamisen kehittämiseen kohdennetaan resursseja.

Varhaiskasvatusta järjestetään kaupungin omissa päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja avoimena varhaiskasvatustoimintana. Kaupungin ohjaamaa ja valvomaan yksityistä varhaiskasvatusta hankitaan pääsääntöisesti palvelusetelillä. Yksityiset palveluntuottajat tuottavat päiväkotihoidon, ryhmäperhepäivähoitoa, perhepäivähoitoa sekä leikkitoimintaa. Esiopetusta järjestetään päiväkodeissa ja kouluissa. Esiopetusta ostetaan myös yksityisiltä palveluntuottajilta.

Perusopetusta järjestetään perusopetuslain ja opetussuunnitelman mukaisesti oppivelvollisille. Turun kaupungissa on erikoisluokkatoimintaa mm. kielissä, matematiikassa, liikunnassa, musiikissa ja kuvataiteessa.

Perusopetuksen järjestämisessä keskeistä on ollut lähikouluperiaatteen toteutuminen, joka näkyy esimerkiksi uusien koulurakennusten sijoittamisessa asuinalueille. Tämä vähentää merkittävästi koulukuljetusten määrää ja vaikuttaa osaltaan lasten ja nuorten hyvinvointiin.

Lukiokoulutusta järjestetään lukiolain ja opetussuunnitelman mukaisesti. Lukiokoulutusta annetaan suomenkielisenä Turun kaupungin viidessä päivälukiossa sekä Turun iltalukiossa, ruotsinkielisenä Katedralskolan i Åbossa ja englanninkielisenä Turun kansainvälisessä koulussa. Erityinen koulutustehtävä Turun lukiolla on Kerttulin lukiossa (urheilu- ja ICT-linjat), Puolalanmäen lukiossa (musiikkilinjat), Turun klassillisessa lukiossa (ilmaisulinjat) ja Turun Suomalaisen Yhteiskoulun lukiossa (meri- ja luonnontiedelinjat) sekä lisäksi Turun Normaalikoulussa (IB-linjat).

Ammatillinen koulutus (Turun ammatti-instituutti) tarjoaa perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintokoulutusta sekä niiden osia ja muuta koulutusta suomeksi. Ruotsiksi tarjotaan kahta perustutkintokoulutusta. Turun ammatti-instituutille on myönnetty tutkinnon järjestämisluva myös englanninkieliseen ravintola- ja catering-alan perustutkintoon sekä pudistuspalvelualan tutkintoon. Lisäksi ammatillinen koulutus tarjoaa tutkintoon valmistavaa koulutusta, aikuisten perusopetusta ja vankilaopetusta. Yhteistyössä Axxellin kanssa toteutetaan ruotsinkielistä lähihoitajakoulutusta sekä urheiluopisto Vierumäki Oy:n kanssa liikuntaneuvojakoulutusta. Palvelualue on myös seudun suurin oppisopimuskoulutus-ten solmija.

Turun työväenopistoissa tarjotaan vapaan sivistystyön lain mukaisesti opetusta suomeksi ja muilla kielillä Turun suomenkielisessä työväenopistossa ja Åbo svenska arbetarinstitutissa ruotsin kielellä.

Turussa toimii lisäksi muita koulutuksen järjestäjiä, jotka tarjoavat perusopetusta tai toisen asteen opetusta ja osaltaan tukevat

kaupungin koulutustehtävää. Yhteistyö turkulaisten korkeakoulujen kanssa on tiivistä.

Toimintaympäristön muutokset

Toimintaa rahoitetaan kaupungin omin varoin ja valtionosuuksilla. Taloudellisten resurssien riittävyyden ja kohdentamisen lisäksi haasteina kasvatusta ja opetuspalveluja järjestettäessä ovat kaupunginosien eriarvoistuminen ja väestörakenteen muutos. Lisäksi kaupungin asukasluvu kasvaa noin 1 500 asukkaalla vuodessa. Tämä lisää kasvatusta ja opetuksen palveluiden kysyntää oppilas- ja opiskelijamäärien kasvaessa niin perusopetuksessa kuin toisella asteella. Ammatillisen koulutuksen kysyntään vaikuttavat työllisyystilanne ja Turun kaupungin työllisyyden kuntakokeiluun osallistuminen.

Turkuun on laadittu Osaamisen visio, jossa katsotaan vuoteen 2040: Millaista osaamista tulevaisuudessa tarvitaan? Turku on ensimmäinen suomalainen kaupunki, joka miettii osaamisen kehittämistä tässä mittakaavassa. Visiosta on rakennettu yksi kaupungin kärkihankkeista - Osaamisen kärkihanke - ja sen toteuttaminen on osa pormestariohjelmasta. Turku käynnisti Osaamisen kärkihankkeen, koska alueen osaamista halutaan vahvistaa, saada olemassa oleva osaamispotentiaali täysimittaisesti hyödynnettyä sekä samalla parantaa kaupungin reagoitavuutta työmarkkinoiden ja elinkeinoelämän tarpeisiin. Vuoden 2023 aikana osana kärkihanketta aloitettiin pormestariohjelman mukaisen Maan parhaan oppimispolun valmistelu ja työstö. Tätä työtä tehdään niin palvelukokonaisuustasolla kuin myös palvelualueilla ja siihen kytketään pääsääntöisesti kaikki kasvatusta ja opetuksen kehittäminen vuosina 2023–2025. Osana Osaamisen kärkihanketta ja Maan parasta oppimispolkua ollaan Turkuun mm. rakentamassa englanninkielinen oppimispolku, kytketään tuen strategia kuin myös monikulttuurisen opetus osaksi oppimispolkua, käynnistetään lukutaitostrategiatyö sekä vahvistetaan oppijoiden perustaitojen osaamista.

Yhteistyö Varhan kanssa on edelleen työn alla ja esimerkiksi tiedonsiirron käytäntöjä tulee kehittää edelleen. Toiveena on, että perhekeskustoiminta saataisiin käyntiin täysimittaisesti ja sen myötä lasten ja nuorten sekä lapsiperheiden tukiprosessit sekä toimijoiden vastuut selkeytettyä.

Oppilaitoksia ja päiväkoteja peruskorjataan laajasti. Peruskorjauksilla ja niiden mahdollisilla väistöratkaisuilla on merkittävä kustannuksia nostava vaikutus palvelukokonaisuudelle. Lukuvoimien 2023–2024 ja 2024–2025 aikana moni koulu tai päiväkotijoutuu toimimaan väistötiloissa. Osa rakennusvaiheissa olevista koulu- ja päiväkotihankkeista saadaan päätökseen vuoden 2024 aikana. Toimivien tilojen puute ja jatkuva korjaustarve vaikuttaa arjen sujuvuuteen koko toimialalla, varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Uuden TAITO-kampuksen hankesuunnittelu etenee osana Kupittaaan kärjen kehittämishanketta. Kampuksen toimintaympäristöä suunnitellaan yhteistyössä koulutusyksiköiden ja yhteisten palveluiden kanssa.

Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuus sekä erityisesti ammatillinen koulutus tekee tiivistä koulutus- ja

oppimisympäristöyhteistyötä alueen yritysten ja korkeakoulujen kanssa. Voidakseen täysimittaisesti toteuttaa tarvittavaa koulutusta on sitä varten osoitettu rahoitus osoitettava kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuudelle.

Varhaiskasvatuksessa on merkittävä pula opettajista, joka vaikeuttaa perustehtävän toteuttamista. Tämä ongelma on valtakunnallinen.

Kansainvälisyys otetaan huomioon koko palvelukokonaisuudessa: varhaiskasvatuksen kielirikasteisuutta lisätään, kansainvälisen koulun laajentaminen käynnistetään sekä otetaan käyttöön uudet, laajennetut perusopetuksen ja lukiokoulutuksen kieliohjelmat. A1-kielen (englanti, saksa, ranska, venäjä, ruotsi) opetus aloitetaan jo perusopetuksen ensimmäisellä luokalla. Turun ammatti-instituutti on saanut järjestämisluvan kahteen englanninkieliseen ammatilliseen tutkintoon ja pystyy näin vastaamaan entistä paremmin muunkielisen väestön koulutustarpeisiin. Uusia englanninkielisiä järjestämislupia haetaan ja kansallisen englanninkielisen ylioppilastutkinnon mahdollistamista edistetään yhdessä muiden suurten kaupunkien kanssa. Muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien oppilaiden ja opiskelijoiden määrä on edelleen kasvussa kaikilla kouluasteilla.

Digitaalisen opetuksen laajentaminen vaatii edelleenkin uusia investointeja uudenlaisiin tiloihin, laitteisiin ja opettajien koulutukseen. Kasvatuksen ja opetuksen tietojärjestelmiä kehitetään voimakkaasti muiden suurten kaupunkien kanssa, ja Turku on mukana sekä DigiOne- että eVaka-hankkeissa. EVaka-hanke on vuonna 2024 osana normaalia toimintaa, DigiOnessa on käynnissä niin perusasteen kuin myös lukiokoulutuksen pilotoinnin sekä käyttöönoton valmistelu. Tavoitteena on, että molempien osalta käyttöönotto tapahtuu vuonna 2024.

Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Kaupungin johtamisjärjestelmän muutos "Pormestarien Turku" -malliin vuonna 2021 on vaikuttanut kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuden kehittämissuunnitelmaan ja painopisteisiin. Strategiset tavoitteet on nyt linkitetty Pormestariohjelman linjauksiin. Samoin vuoden 2022 alussa hyväksytyssä kaupunki-strategiassa on kasvatusta ja opetusta koskevia tavoitteita. Tavoitteena on, että kaupunki siirtyy vahvemmin ihmiskeskiseen ja ilmiökeskiseen palveluiden kehittämiseen ja tuottamiseen. Vuonna 2022 on käynnistynyt nuorten palveluiden kokonaisuuden kehittäminen ja vuonna 2023 käynnistyi Lasten ja nuorten horisontaalinen palvelukokonaisuus. Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuden toimenpiteet ja tavoitteet kytkeytyvät tähän poikkihallinnolliseen kokonaisuuteen. Palvelualueet ottavat myös omissa palvelusuunnitelmissaan ja toimintansa suunnittelussa huomioon poikkihallinnollisen ja yhteisvaikuttavan kehittämisen.

Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuuden kehittämisen painopisteenä jatkuu edelleen hyvinvointi ja sen tukeminen kokiin niin lapsia ja nuoria kuin myös opetus- ja ohjaushenkilöstöä kaikilla palvelualueilla.

Osaamisen kärkihankkeen kolme päätavoitetta ovat uusien innovaatio- ja osaamiskokonaisuuksien vahvistaminen, Turun elinvoiman ja vahvistaminen sekä työelämän osaamistarpeisiin vastaaminen sekä kolmantena jatkuvan oppimisen vahvistaminen ja kehittäminen. Tavoitteena on Turun kehittäminen kansallisesti ja

kansainvälisesti vetovoimaisena ja pitovoimaisena opiskelu- ja korkeakoulukaupunkina. Yhtenä osana kärkihankkeen tavoitteita on pormestariohjelman mukaisesti segregatiokehityksen ehkäiseminen. Tähän pyritään juurruttamalla Koulusegregaation vähentäminen Turussa -hankkeessa vuonna 2023 valmistunut segregaaion vähentämisen tiekartta ja toimenpideohjelma kaupungin päätöksentekoon. Lisäksi segregaaion vähentämiseen liittyen arvioidaan yhdessä muiden suurien kaupunkien kanssa nykyisen positiivisen diskriminaatio-rahoituksen vaikuttavuutta.

Oman henkilöstön hyvinvointia, pedagogista osaamista, tieto- ja viestintätekniikan valmiuksia sekä työelämäyhteyksiä vahvistetaan kaikilla palvelualueilla ja henkilöstöä tuetaan omaehtoiseen oman osaamisensa kartuttamiseen. Samalla kehitetään oppimisympäristöjä ottamalla huomioon opetuksen ja varhaiskasvatuksen digitalisaation mukana tuomat uudistukset sekä opetussuunnitelmista nousevat toimintakulttuurin muutokset ja kehittämistarpeet. Lisäksi kehittämissuunnitelmia tehdään tiiviisti eri sidosryhmien kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

Kaikilla palvelualueilla tavoitteena on tarjota monikielisille oppijoille riittävästi oikeanlaisia suomen ja ruotsin kielen opintomahdollisuuksia, mikä osaltaan tukee maahanmuuttajien kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tueksi kehitetään erilaisia ohjaus- ja tukipalveluita, jotta oppiminen ja kotoutuminen mahdollistuvat.

Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuus vahvistaa niin lasten ja nuorten kuin myös oman henkilöstönsä kansainvälisyyttä ja monikulttuurisuutta tarjoamalla omissa oppilaitoksissaan mahdollisimman laajan kielivalikoiman, lisäämällä kielikylpy- ja kielirikasteista opetusta ja kasvatusta sekä tukemalla koulujen globaali-kasvatusta.

Yksinäisyyden vähentäminen, kiusaamisen ehkäiseminen sekä lasten ja nuorten osallisuuden lisääminen ovat keskiössä kaikilla palvelualueilla. Koska varhaiskasvatus ja koulu eivät yksin pysty vastaamaan kaikkiin lasten, nuorten ja heidän perheidensä tuen tarpeisiin, yhteistyötä hyvinvointialueen sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa tiivistetään entisestään. Samalla hyödynnetään eri tietovarastoista saatavaa tietoa. Tavoitteena on kehittää palveluita alueellisesti, jotta tarvittava tuki olisi helposti saatavissa.

Kotien kanssa tehtävä yhteistyö on osa perustyötä sekä varhaiskasvatuksessa että kaikilla kouluasteilla ja sitä edistetään kaikin mahdollisin keinoin.

Erityisesti tarvetta alueella on tekniikan alan osaajista, ja yhtenä strategisena painopisteenä on STEAMTurku -toiminta kaikilla kouluasteilla lasten ja nuorten kiinnostuksen lisäämiseksi luonnontieteiden ja matematiikan oppimista. STEAMTurku -toimenpiteitä juurrutetaan ja kehitetään edelleen yhteistyössä alueen korkeakoulujen ja yritysten kanssa vielä vuoden 2024 aikana. Vuoden 2025 alusta toiminnan tulee olla osana perustoimintaa.

Turku on maailmanlaajuisesti ilmastopolitiikan edelläkävijä. Kestävän ilmaston ja energian toimintasuunnitelma (kv 11.6.2018 § 142) ohjaa kaupunkikonsernin toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja varautumiseksi. Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuus toteuttaa omissa toiminnassaan ilmastosuunnitelman tavoitteita ja luo valmiuksia kestäväan elämäntapaan ja vähähiiliseen talouteen. Arjen ilmasto- ja kestävyyskasvatuksen vahvistamiseksi kehitetään koulujen toimintakulttuuria ja

oppimisympäristöjä sekä osallistetaan oppilaita. Tukena tässä ovat vuosina 2023–24 käynnissä olevissa kehittämishankkeissa tehdyt perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja TAI:n kestävyys- ja ilmastokasvatuksen tiekartat ja toimintasuunnitelmat. Nämä tavoitteet tullaan entistä enemmän ottamaan huomioon opetuksessa ja erilaisten oppimisympäristöjen käytössä sekä uusien rakennusten suunnittelussa ja vanhojen korjauksissa.

Lisäksi kasvatus ja opetus on sitoutunut Agenda 2030 toteuttamiseen ja yhteiskuntasitomukseen 2050.

Toiminnan tavoitteet

Talousarviolausekkeet

Toimielin	Talousarviolauseke
Kasvatus- ja opetuslautakunta	
Kasvatus- ja opetuslautakunta	
Kasvatus- ja opetuslautakunta	
Kasvatus- ja opetuslautakunta	
Kasvatus- ja opetuslautakunta	
Kasvatus- ja opetuslautakunta	
Kasvatus- ja opetuslautakunta	

Pormestariohjelman toimenpiteet

Teema: Hyvinvoinnin edistäminen ja palveluiden kehittäminen – Hyvinvoiva Turku

Nro	Tavoite	Talousarvio 2024
23	Laajennetaan peruskoulun erikoisluokkatoimintaa. Lisätään kielipainotteisen varhaiskasvatuksen tarjontaa.	Toteutuksen ja vaikuttavuuden seuranta ja vaikuttavuus.
24	Selvitetään varhaiskasvatushenkilöstön mahdollisuudet täydennyskoulutukseen.	Tuetaan varhaiskasvatushenkilöstön osallistumista täydennyskoulutukseen.
25	Turku on Suomen paras toisen asteen kouluttaja. Jokainen nuori valmistuu vähintään 2. asteen tutkintoon. Selvitetään lukiokoulutuksen laajentamista, jotta entistä useammalla turkulaisnuorella on mahdollisuus lukio-opintoihin Turussa.	Taito-kampuksen suunnittelu on käynnissä. Säännöllinen, keran vuodessa syyslukukaudella tehtävä vakiokysely kouluille huolta-aiheuttavista oppilaista. Lukiokoulutuksen aloituspaikkojen määrän kasvattaminen 100:lla, tavoitekeskiarvoraja 7,6. Toisen asteen läpäisyn seuranta.
26	Työkennellään tinkimättä turvallisen koulunkäynnin eteen mm. ehkäisten koulukiusaamista ja -väkivaltaa.	Koulukohtaisten suunnitelmien seuranta. Uusien, tarvittavien toimintamallien suunnittelu ja käynnistäminen.
27	Vahvistetaan oppilaiden oppimisen tukea ja oppilashuoltoa. Huolehditaan ns. positiivisen diskriminaation rahoituksesta tavoitellen jatko-opinnot mahdollistavan kielitaidon oppimista kaikille. Vahvistetaan vanhempien ja oppilaiden osallisuutta koulupolkuun.	Oppimisen tuen ja oppilashuollon vahvistaminen monialalaisen yhteistyön ja koulutuksen keinoin. Jatketaan positiivisen erityiskohtelun rahoituksella tehtävien toimien toteuttamista.

Pormestarinennettelyssä hyväksytyt talousarviomuutokset menoihin ja tuloihin (tiedot päivittyvät myöhemmin talousarvioneuvottelujen edetessä)

Lautakunta	Lauseke	Vaikutus käyttötalouteen (euroa)			
		Talousarvio 2024	Taloussuunnitelma 2025	Taloussuunnitelma 2026	Taloussuunnitelma 2027
Kasvatus- ja opetuslautakunta	Taloussuunnitelman sopeutus (menojen vähennys)	-365 276 000			

Käyttötalouden ja investointien määrärahat ja tuloerät, 1 000 euroa

Kasvatus- ja opetuslautakunta

Käyttötalousosa

Tunnusluku	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 muutoksin	Talousarvio 2024
Toimintatulot	24 878	23 290	24 339
Valmistus omaan käyttöön	23		
Toimintamenot	365 362	365 884	389 615
Toimintakate	-340 461	-342 594	-365 276

Investointiosa

Tunnusluku	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 muutoksin	Talousarvio 2024
Investointimenot	2 120	2 230	5 880
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet			
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot			
NETTO	-2 120	-2 230	-5 880